

Почтову оплату заплачено готівкою.
Należytość pocztową uiszczeno gotówką.

Безплатне оказове число.
Bezplatny numer okazowy.

С. Лемко

РІК I.

Ч. 6.

Львів, 15 березня 1934

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 57-90.
NASZ LEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1·80 зол., Чвертьрічно 1— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Окремий греко-кат.

ЕПІСКОП ДЛЯ ЛЕМКІВЩИНИ.

Римський папа назначив окремого єпископа для Лемківщини. Ставним о. др. Микола Нагірянський, військовий капелян в польській армії.

Новий єпископ буде урядувати в Риманові.

Йому буде підлягати 9 таких деканатів: буківський, горлицький, грибівський, динівський, дуклянський, короснянський, мушинський, риманівський і сяніцький. Буде залежний прямо від Риму.

Про ту справу будемо ще писати.

Наші в Америці цікавляться Лемківщиною

Оповідання, статті, друковані в „Нашім Лемку“ передруковують деякі українські газети в Америці.

Велика українська газета в Америці „Нове Життя“ з дня 28. січня того року ч. 2. передрукувала з нашої газети ось такі оповідання і статті: „Карпликової щестя“, „Як Митро моцувався з морозом“, „Лемківська біда, або о тім що нас гризе“, „Як обходять святий вечер на Лемківщині і інші.“

Як бачимо через нашу газету довідуються про нас Лемків весь український народ. Повинні ми з того бути горді, що врешті й нами світ цікавиться. Зокрема Редакція „Нашого Лемка“ дуже з того радіє, бо може прийти через те якась поміч від наших братів за морем для нашої бідної Лемківщини. А тої помочі дуже треба.

Свідома молодь

Кожний, що прише передплату за цілий рік — найдальше до кінця березня ц. р. — одержить даром господарську книжечку п. н. „Весна господаря“. Читайте ст. 5.

Не кидайте рідної землі

По Лемківщині круться якісь агенти і намовляють Лемків їхати до більшовицької Росії, де, як легко вірних людей баламутять, дістануть Лемки даром землю і хліб. Не вірте тим чужим слугам, не давайтесь на ніщо підписувати, тільки кажіть тим, що вас намовляють, щоби самі туди їхали. Про те пишемо докладніше даліше.

ВЕЛИКОДНЕ ЧИСЛО „НАШОГО ЛЕМКА“ вийде 1. квітня ц. р., буде побільшена та дуже цікаве. Щоби хто не жалував, коли не отримає, тому пригадуємо і просимо прислати передплату 3 злотих на цілий рік,

В селі Злоцькім коло Мушини, молодь ходила з „Вертепом“ та колядувала на „Рідину Школу“. Сидить пильний читач „Нашого Лемка“ та точний передплатник „Народної Справи“ Адам Барна, який верховодив в часі коляди.

Честь вам Злоцькі молодці, коби ціла Лемківщина мала таких Синів!

ПЕРЛИНОЮ, яка розбуджує в діточій душі заінтересування світом, подає пізнання правди, чесності, вчить любити нашу Батьківщину, нашу рідну, українську мову, історію — є

»ДЗВІНОЧОК«.

Він веде нашу молодь, чинить чоловіком, а чоловік, це найбільше знамя. Де немає школи — заступає у вихованні батьків-учителів. Не жалуйте дитині пару грошей, передплатіть негайно »Дзвіночок« Львів, вул. Руська 18.

1·80 зл. на пів року, а 1 зл. на чверть року.

Також тих, що хотіли би прочитати свою допись або вірш, чи статтю в велиcodнім числі „Н. Лемка“, просимо нам надіслати найдалі до 18. ц. м.

Ред. „Нашого Лемка“.

Засудили священиків

Краківський „І. К. Ц.“ з 21. II. ц. р. доносить про засуд о. Григорія зі Злоцького, пов. Новий Санч на два тижні безоглядного арешту „за заборону співати 11-го листопада в церкві гимн „Боже щось Польськен“ з поясненням, що для нього той гимн стоїть на рівні з „краковяком“, котрого чайже в церкві не пристоїть співати“ і про засуд о. Івана Юрчинського, Омеляна Боливки і Соломона Филипа — першого на 8 тижнів, другого на 6, а третього на 4 тижні—зате, що дні 29. жовтня м. р. забороняли відбути забаву в своєму селі.

—о—

Як творяться читальні Кацковського на Лемківщині?

Під таким наголовком пише „Наш Прапор“ з дня 1. III. ц. р. таке:

В с. Кінськім, береаївського повіту, в грудні м. р. заснували селяни з о. І. Крисою чит. „Просвіти“ ім. Маркіяна Шашкевича та стали національно організувати своє село. Місцевий війт Антін Середницький не дав ключа до церковного будинку, мовляв—це громадський будинок і тому в ньому не може міститися Читальня „Просвіти“. Та збори Читальні таки відбулися. Читальня винаймила домівку в Мих. Семина.

Але наступ на „Просвіту“ не припинився. Діличка Марія Станькова

зараз віддала простору домівку на віть з опалом і зі світлом для „руського людку“, коби тільки осінні „руську чительню“. На відкриття тої „руської чительні“ приїхав березівський староста, командант поліції, двох поліцей з Улюча і свояки дідички. „Чительню“ відкрили в церковному домі. Під час

того отворення основники вшкварили промови проти українців. Та мимо поклику війта ніхто не впісався в члени, хоч деято з людей прийшов прислушатися зборам.

Ось як повстало читальня ім. Кацковського в Кінськім! Таке діється тепер по наших селах на Лемківщині!

Наша щира осторога для вас!

Деякі люди, що уважають себе за провідників лемків і яких до того ніхто не покликав, ані свою працею не принесли нам жадного добра, щоби заслужити на таке відповідальне становище, хотіть дальше робити золоті інтереси на несвідомості наших деяких лемків.

Кількох таких, що не бажають сонця для нашого бідного народу в горах, хотіть заложити таку кооперативу, якої ціллю було переселювати лемків до більшовицької Росії. Зібрали вже по деяких ще несвідомих селах трохи підписів і вислали просьбу до воєвідства чи міністерства, а також до совітського уряду о поперть.

То є чиста грошева спекуляція. Згадані панки хотути на посередництві висилки лемків заробити грубі гроші. Перед війною робили на нас інтереси одні „проводирі“, тепер те саме роблять їхні брати. З того виходить, що горстка людей, яка сміє уважати себе за

наших „проводирів“, відважилась би навіть нас продати, бодайби дешо на нас заробити.

Та ми радимо їх не слухати. Ми знаємо, що в горах днесь велика біда і наш брат пішовби й на край світа, щоби лише поліпшити собі життя. Одначе сьогодні всюди біда, всюди кріза. Навіть у такій богатій Америці. Щож доперва у знищенні революцією Росії. Місто покидати рідну землю і десь на когось тяжко працювати, навіть часом під землею, думаємо, що такі **краще братися за ремесло, до торговлі, до книжки і рідної газети, до організації селянської самопомочі** і вчитися, як використати ті богацтва, що є на нашій землі, бо коли ми того не зробимо, то найдуться такі, що те все визискають.

Наколиб так радили ті, що хотіть декого з нас виселювати на каспійські болота, то навіть ми їх похвалили і побажали успіхів у тій

Старий Сидір.

Радив заєдно старий Сидір, що продаст хижу, загладить ґрунт, дітска забере і піде на другий село. Не годенся бив призерати на нону роботу. Давали складку, поставили громадський дім і спокою ніт. Биятики, галюканя по ноках. Кой зидуться до місячка нони фраси, найбільше сес Шептаків Фесько, кой лем заче витігати якісні такої »о січовиках«, то чловеку приходить конець, аж деси по лісі мімінськім, по порубах походить голос. Тихо жили давно люди, не видивляли таких бриверій.

Іщи видумали корпативу; борше мож си било посидити в Йойни, дав дугану-палюнки на бірг, а тепер, лем за готови пінязі шиткою! Завели му конець, втюк зо села Йойна! Поставили на його пляциску сес громадський дім і сходяться на вечірки. Проби ци троби якиса дают, а пак вера! Збереся за чудака; повиходят на дошки, плахти поодсувают і радят, розправляють, гулякают, як у дакій хижі газда з родином; кой лем до

складу и ряду!

Шиткою ной неділі підозрів Сидір. Било темно, не здрів го ник, кой давав без шкаборку од вікна позір. Розмайтини наслухався. І тоділь, як гдаряли — бо лем єдни били поперебирані за наших воїків, стрільців, а други за ворога чужого, кой забили старшого Стрільця і він кричав, крізь кров повідав, конав — »наших гір не дайте, ратуйте нашу славну Україну, стережте! — діти витали заквітчани; повідала Оленка: »Українка я маленька, Україна моя Ненька; Рідний край буду любити, для його жити и вмирати, бо Україна наша Мати«.

Втікав старий Сидір зпід окен до хиж, як би му двацет років одняв. Облегчало му, кой би камінь млинський зняли, потрясло, ворвалося му штоска коло серця.

Збиралася Нацька до міста по сіль, камфину.

— Не підеш реку — повідат нянько — вишлив гев, бо лем и грейцар берут менше од літри, як у

місті и не коптить так чкевко, повідав сусід Васько. I о соли незабуд — чим омастиши пак бандурку? Меш час, возь березівку ідь помочи лад привести в салі; смотри по коліна там сміття.

Не вадився юж нигда бівше, лем ходив Сидір и думав. Руками штоска розправляв. Нона кервавиця боліла го, што зailи му нони покровителі. Без тівки роки домпрував в Гамеріці під землев, пришли — вимантили й пущають тепер окаєнники нон дім — камяніцу в місті на ліцитацію! — Возили тя пак ищи за то по Виднях і ищи тепер забагатся ім морозя, бо лем шитки радять, што на Сибіри фурт сьніги тай морози.

— На вам, запиште мя до членів, пятку і другу за Нацьку, кой бачу, ведете на добрий і ряд иде вам в кооперативі. I до читальні мене кличте в неділю. I дранічки од зативка, што ладивем на четвер до міста, возьте на огорожу коло читальні. Най не стойть як сирота серед села наша громадська хата...

Ю. Т.

на нашу думку, хосенній праці. А так почуваємося! до морального обов'язку остерегти декого, щоби не дався зловити на вудку хитрих спекулянтів, та не покидав землі батьків.

Зазначуємо також, що в Росії сьогодні зле. Не можна нічого зробити. Ті, що вертають нині з Росії, вертають звичайно обдерти. Празнають нам рацію всі, що таких бачили. А також такі порядки, що один на другого, зовсім невинного може зі злости, або з особистої пімти щось видуманого донести більшовицькій поліції і тако-го зараз або розстрілюють або висилають на вічні сибірські леди, а як і піде справа до суду, то такому донощикам все більше вірять.

Або може зайти таке: Всі робітники у даній фабриці дістають однакове їдження. Коли один відважиться сказати, що недобре варятъ, бо йому не смакує, зараз такого роблять "контрреволюціонером" то зн., що він виступає проти більшовицької влади. Таких прикладів можна більше.

Таким, що вже дуже збаламучені й не хотіли по слухати нашої ради (а думаємо, що найдутся і такі), радимо по слухати підкуплених панків і поїхати до більшовицьків. Ми є свято переконані, що як змірять, то повірять" і малиби велику охоту повернути назад, але не буде можна. Тоді пригадають собі нашу батьківську раду.

—о—
виває, хотій лихо на нас зуби затискає.

Висовяне жили, як одна родина, а тепер став роздор, нещасна година.

І почало вже сонечко за гори сідати, як читальню "Качковського" стали закладати.

На то прийшла їм оркестра краковяки грati, щоб то більше коло себе людей назбирати.

Приїхали аж з Горлиць пани адвокати, щоб нашу "Просвіту" зо села вигнати.

Як почали краковяки під вікнами грati, вийшов старенький Лемко дід зі своєї хати.

На то дуже дивується, киває головом. Боже милий! що ся стало днес з моим Висо-ом?

Став він собі коло хати і так ся дивує, що то давну братню любов незгода руйнує.

Якби наші діди з гробів повставали, тоби днес над нами гірко заплакали.

Бо ті наші предки, що перед нами жили, хотій були темні, широ ся любили.

А днес о любови нема що казати, бо брат брата хоче циганам продати.

І нашо нам, Лемкам Росію величati, як вона нам мачоха—не рідна мати.

"Просвіта"—повідаю—то є українська, а та Качковського—то ніби лемківська.

А ми браття Лемки одної родини, діти нашої славної, рідної України.

Подивімось браття на її руйну, як там всі вмирають сини України!

Кого то серце тяжко не заболить і за своїх братів молитви не зможеть?

Чи ми днес щасливі межи народами? Хто з нас скине темноти тяжкі кайдани?

Лише "Просвіта" дасть нам щастя й долю, виведе нас Лемків з темноти на волю.

Гуртуймося браття під кличем "Просвіти", щоб були щасливі колись наші діти!

Доля щоб прийшла і в наші Карпати, а тоді всміхнеться і лемківська Май.

Сонечко засяє в наші курні хати, так широ бажає

Савко Пелехатий

Свідомі батьки передплачують своїм діточкам

»Дзвіночок».

—о—

Що місяця виходить з ілюстраціями й річно коштує лише 2 злоті

»Дзвіночок».

Самі розсудіть.

В грудні мин. року посли зодинки Бачинські і Яворські рішили ви-давати газету для Лемків (ті самі, що видавали "Голос Народа"). І дійсно в Новім Санчі почала виходити газета "Лемко".

Вже в першім числі свариться з нами та газета і зlostиться на "Нашого Лемка". Ніяк не можемо зрозуміти, чому. Чи може для того, що ми перші понесли ясне і шире друковане слово до найдальших всіх забутих закутин нашої Лемківщини, чи зате, що вказуємо, правдиву дорогу, як вийти з біди? Або тому, що нікого не зачіпаємо, ані не лаємо, лишень сімо здорове зерно згоди, любови, єдності і братерства? Просимо Вас, наші Читачі, осудіть те самі після, своєї совісти і розуму!

Тимчасом новосандецькому "Лемкові" то якось не подобається. Він вже від першого числа зачинає відмінні від "Нашого Лемка" ріжні неправди. І так пише між іншим, що "Наш Лемко" друкується за церковні гроші, які складають люди на офіру. Всі церковні газдове можуть присягнути, що то видумана неправда.

Зрештою можна в кожній хвилі спровідити, чи хоч 1 грош пішов де на "Нашого Лемка", бо при кожній церкві провадиться касову книгу, де кожний гріш докладно записаний.

"Наш Лемко" угримується з передплат, а видає його славна й добре знана на Лемківщині "Народня Справа", яка майже в кожнім селі поратувала неодного бідного нашого газду в нещастю.

Новосандецький "Лемко" зlostиться також на Товариство "Просвіта" і "Сільський Господар" у Львові, за те, що подарували нашим Лемкам трохи книжок, щоби

наші браття у горах просвічувалися і вчили, як змагатися з бідою, яка нам всім так докучає. Скажіть самі, Чесні Читачі, чи є тут чого зlostитися? Таж ми є дуже вдячні братам зі Сходу, що о нас в біді не забувають і нехай їм буде за те честь і слава!

Притім Редакція "Нашого Лемка" заявляє, що на всякі напасти не буде відповідати, бо ми любимо лише згоду і єдність.

Зрештою днес і Лемки вже знають, що то за газета, той новосандецький "Лемко" і за чиї гроши він друкується.

До складу й прикладу

(Письмо з Лемківщини)

Рідна наша земле! Лемківщино мила! Колиж і ти будеш щаслива? Буду і я славна межи народами, тільки мої діти не цурайтесь Мами?

Запитаймося браття одкаль наша Мати, одкале то ми пришли в ті наші Карпати?

На нас тепер лихо нове накладають і на дві часті цілком розривають.

Читайте, що буду дальше писати, як в нас дві читальні стали будувати.

Наша Висова богата з природи, в нашім селі витікають мінеральні води.

По війні "Просвіту" люди заложили і в спокою та любови висовяне жили.

А тепер "Просвіту" хмари закривають, бо вороги єдність в селі розривають.

"Просвіта" в Висовій давно вже існує, пів села при собі єднає—гуртує.

Всю разом буде, всьо ся роз-

Де ще говорять „лем?“

Про бачванських українців.

По обох сторонах Карпат, на просторі менше більше від джерел Сяну аж поза Криницю живемо ми, Лемки. Назва наша, як відомо, походить від слова **лем**, яке в нашій письменницькій мові заступає слово: лиш, лишень, тільки.

Нам цікаво знати, де ще поза лемківською численною еміграцією в Америці й інших краях уживані є щоденний бесіді того слова лем.

Послухаймо тільки: В роках від 1715 до 1718 воювала Австрія з Туреччиною. Менше з тим, через що й защо. У тій війні звоювала Австрія Туреччину й забрала від неї Славонію, Бачку і Банат, землі над рікою Савою і Дунаєм.

Війна, яка відбувалася на тих землях майже зовсім винищила тамошнє хорватське й сербське населення.

Австрійська ціарева Марія Тереса, а опісля її син Йосиф II. зачали ті землі заселявати (кольонізувати) німцями. Побіч них почали також тоді оселяватися українці з Закарпаття від Пряшова, отже наші побратими, лемки, які прибували тутки через Угорщину. В р. 1746 (тому 188 літ) прийшло тутки 11 родин з Пряшівщини й заложили для себе першу українську оселю Керестур. П'ять літ пізніше була вже в Керестурі українська греко-католицька парохія. Сьогодні Керестур є найстаршою українською кольонією й начислює близько 6000 душ. Друга, більша оселя зоветься Коцур. Таких осель (по тамошньому „валалів“) є більше.

Від 1918 р. належать бачванські українці до Югославії. Говорять між собою такою бесідою: „Який-то професор мал обичей украшувати своє преподавання зос такими словами: „Попове не вредза ніч зач, вони мержа науку и кажде напредоване; подумайце **лем** на чар-

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Останній раз звертаємо бачну увагу, що не будемо терпіти довше й подамо до прокураторії всіх таких, що не пускають »Нашого Лемка« до призначених рук. Хто є передплатником, тому висилаемо точно часопис, платимо за це пошту; за надежиття карає суд. Стежіться прикрих наслідків! Цукорки та солонину завивайте в свої газети, а не чужі!

Адміністрація.

ни середні вік. Теди владали священіци і монахи“.

Як бачимо, говорі дуже зближений до лемківської бесіди на Закарпаттю коло Пряшева. Наше „лем“ мягчать на **лем**. На тій підставі заразовуємо їх також до лемків.

Для нас цікаві ще тим, що міцно тримаються своєго. Перед війною мадяри хотіли їх змадяризувати, але вони виказали в собі стільки відпорної сили, що остали при своєму. Завдячуєть те головно своїй церкві, церковним та громадським школам. А далі ще тому, що живуть разом у більших масах і женяться тільки між собою. Ба, що більше, під національним оглядом витворили в собі таку відпорність і притягаючу культурну силу, що радше серб, хорват або мадяр зукраїнізується між ними, а вони далі своєго держаться.

Є дуже працьовиті й ощадні. Серби їх дуже хвалять та ставлять побіч німців. Як бачимо, приносять нашому народові честь між чужинцями.

По світовій війні під Югославією стали дуже рухливі у національній ділянці. Заснували в Керестурі товариство „Просвіта“, яке має кільканадцять своїх читалень по села. Видають дві газети „Рус-

Пропитий гріш — це гріш кинений в болото. — »Українське Протиалькогольне Товариство «Відродження«.

ки Новини“ і „Українське Слово“. Перша писана говором, друга письменницькою мовою. В останніх

Остерігаємо тих, що Купують овочеві щепи.

Майже всі щепи, що їх набувають наші господарі, є цілковито непридатні до висадження. Є це змізеровані деревця, з неправильним розростом коріння, пня і корони. Дуже часто мають такі щепи рака коріневого, або отвертого. Ця недуга може бути утаєна і щойно за кілька літ виявиться. Особливо такі щепи продають ріжні гандлярі на ярмарках, на рогачках міст, або в самім місті. Маємо докази, що ті щепи, які були призначені декотри ми совінними властителями шкілок на спалення, тихцем продавані за безцін жидам, а ці потім перепро дують їх селянам по дуже дешевій

наша земля хлібородна
І во всяке добро плодна.

Прото любо на ній жити
І не треба нам тужити.
Ми маємо власні хати,
Не будемось в чужих пхати.
Лемки не на комірщині,
Лем на рідній Батьківщині.
Власні поля ми оремо,
Власне зерно ми сіємо.
Бог нам дає позберати,
Буде о чим зимувати.
Не бажаєм ми чужого,
Бо доволі маєм свого.

В нас дівчата, як цвіт красни,
Серця в них як звізди ясни.
І хлопці до всього звинни,
Но в любові все незмінни.
А хотів ворог на Лемків ся лютить,
Ничим він нам не докучить.
Бог батько, Пречиста мати,
Не дадуть нам загибати.
Гей, всі Лемки, гей ставайте
з нами,
Заспіваймо, тупніймо ногами!
Відбиймо від себе всі нужди світа,
А »Нашому Лемкові« многая і
благая літа!

Ваньо Глива.

роках приготовляють до друку велику історію України. Два роки тому побудували в Керестурі величавий „Народний Дім“.

Всіх українців у Югославії є близько 35 тисяч. З того на лемківських емігрантів з Закарпаття припадає близько 20 тисяч, решта, то в близько 15 тисяч то емігранти з Галичини, отже й з нашої Лемківщини.

Пишемо про те ще й тому, бо майже з кожного нашого села є хтось, або вибирається, як у нас кажуть, до Славонії.

ціні (50 до 80 грошів); наші господарі лакомляться та купують вибрakovani i хорі щепи та так поширюють заразу і на здорові дерева. З таких щеп ніколи не буде хісна. Але і є й такі шкілки, що продають вибрakovani, або хорі деревця, тому треба завжди жадати писемної запоруки гарантії на те, що щепа є справді з твої сорти, якої жадається, що вона є здорові. Це повинні добре запамятати собі ті господарі, що будуть купувати щепи.

„Народня Справа“.

Складанки (чеки) не кидайте, якщо не можете самі післати передплати, вишиліть негайно зі сусідом. Чим більше передплатників, тим краща буде газетка.

НОВИНКИ

— **Аматорська виставка.** Члени кружка «Рідної Школи» в Морочові, пов. Сянік відіграли драму Івана Франка »Украдене щастя«. Чистий дохід 25 зол. призначили на будову Народного Дому. Виставку підготовила жінка місцевого священника.

— **«Згода буде, незгода руйнє».** Мудрі слова, та не всі про них пам'ятують. На жаль находяться такі навіть в Дубрівці руській, пов. Сянік, та роблять всякі заколоти в селі, ба навіть нападають на гостей, що приходять до них забавитися. Найвищий час тим людям освідомитися і не слухати чужих підшептів.

Такі самі каламутники находяться також в Чертеці і Межиброді, пов. Сянік та на щастя щораз менше, бо більшість лемків вже також переконалася, що тільки згодою і сідністю та напруженю культурною працею може наш народ добитися кращої долі, а ніколи через бійки та сварки, тому що, де двох беться там третій користає.

— **Нові Кружки «Рідної Школи» на Лемківщині** оснувалися останніми часами в Висовій, пов. Горлиці, в Новосільцях і Тиряві Волоській. В Тиряві відбуваються навіть збірні лекції, які веде сестра місцевого священника.

Сяніцьке старство заборонило оснувати такий Кружок »Р. Ш.« в Синеві.

— **Фірмани штрайкують.** В турчанськім повіті штрайкують фірмани, що возили дошки з бойківських Карпат на долі.

Замість на алкоголь та тютюн, давайте гроші на українські народні цілі! »Відродження«.

— **На досмертну вязницю** засудили у Львові душегуба Цибульського, що пошматував на дрібні кусники одну жінку.

— У Львові вже згинув сніг.

— **Самі селяни виварювали сіль** коло Коломиї. Добули щось 15 тисяч кг. Довідалися про те власти й все сконфіскували. І саме затопили всю сіль у ріці.

— **Бузьки прилітають.** Оноді над Львовом перелітав довгий шнур

Степан Руданський.

ПО ЧОМУ ДУРНІ?

»Де ти був-есь, пробував-есь?
Розкажи Іване!

— »Та де вже я не бував-эм!
Всюди був-эм, пане!
Був в Адесі і Бендерах,
В Ровнах і Полтаві,
Ходив в Київ разів кілька,
Бував і в Варшаві!«
»А по чому-ж там, Іване,
Дурні продаються?«
— »Та то, пане, як до дурня:
Які попадуться!
Дурень пан — заплатить більше,
Бо честь таки знають,
А, як мужик, то звичайне:
Без ціни спускають...«

бузьків з теплих країв. Як бачимо весна вже за плечима.

— **Так не роблять культурні люди.** На Волині в однім селі було в мясницях весілля, на якім хлопці робили такі збитки: носили сніг колисками до хати та кидали солому до мисок перед весільними гостями. Такі негарні збитки трапляються і в нас на Лемківщині, як ось в однім селі під час весілля витягнули хлопці з печі два баняки рижу, винесли за село, зіли, ще висміялися, а бідний газда не мав чим погостити гостям.

— **Взялися на спосіб.** В Перешилі арештували три жебрачки, що заєдно уживали тих самих хищників. Вдавали, що з нужди кидаються в річку, а люди милосерділися над ними та збиралі для них датки.

— **Весна йде.** З усіх сторін Галичини надходять вісти, що на більших ріках рушили вже леди. І так на Дністрі, Сяні, Вислоці і Попраді повторилися вже ледяні запори.

— **Розпорядок про похорони.** В Польщі проголосили розпорядок властей, який наказує під грозою великої карти посыпувати трумни спеціальним порошком, головно тоді, коли померший був хорій на заразливу хворобу.

— **Засудили польського священника** в Ряшові на 5 місяців з завишенням на 4 роки за проповідь в костелі під час ювілею Вітоса.

— **В нас йде до весни** а в Греції де звичайно немає великої зими, такі снігові, яких там не пам'ятають від 1911 р. Забобонні люди ворожать війну. Великі сніги спали також в Америці, в Англії, Італії та Туреччині.

— **Першу українську школу у Франції** заложили наші емігранти

(у Франції працює багато їз нашої Лемківщини) в місті Нільванжі.

— **Також податок.** В Єспанії заридали, що всі католицькі священники мають платити т. зв. »партубоцький податок«.

— **Великий князь замітачем улиць.** Під час перепису чужинців в Букарешті (столиця Румунії) виявилося, що один російський князь замітає улиці Букарешту і в той спосіб заробляє на кусник хліба.

— **Беруть жінки за податок.** Бельгійські егзекутори в Конго (Бельгія має свої землі в африканському Конго), коли не можуть в ніякий спосіб стягнути податок від своїх підданих, мурині беруть від мужів їхні жінки в застав.

— **Бура над Європою.** Майже над цілою Європою шаліла в місяці лютні велика, бура. В Берліні, у Варшаві ушкодила дахи домів, телефонічні полегнення тощо.

— **Біда на жидів.** В Єрусалимі знищили Араби домівку жидівського робітничого клубу.

Газета по 2 гроші

Появилося перше число **»Кооперативної Родини«**, яку видає Ревізійний Союз Українських Коопераців у Львові. Газета та виходить раз у місяць. Коштує лише **2 гроші** то є 24 гр. на рік. Замовляти можна тільки гуртом найменше по 50 штук за готівку. Вийшло заледви перше число, а вже є **100 тисяч** передплатників. **»Кооперативна Родина«** писана дуже зрозуміло.

— **Діти з Посього,** повіт Новий Санч — заколядували на Новий Рік 7·50 зл.; з того вислали через **»Народну Справу«** — 5 зл. на **»Рідну Школу«**, а решту на передплату **»Нашого Приятели«**. Подивляйте їх всі, та беріть собі їх за примір!

— **Читайте і скажіть усім!** Для заохоти роздамо між усіх нових передплатників, що пришлють до 1. квітня ц. р. цілорічну передплату — даром і оплачено **»Весну господаря«**, дуже цікаву і потрібну книжечку для кожного господара.

Отже не зволікайте, а вже висилайте передплату, бо варто і передплату мати заплачену та мати запевнену газету і дістати даром гарну книжечку.

Редакція і Адміністрація
»Нашого Лемка«.

Присилайте залеглість і передплату на **»Нашого Лемка«**. Через читання освідомлюється людина.

Що нового чувати в світі?

Буде можна їхати до Америки. Одно велике американське газетне видавництво, яке друкує 25 щоденних газет — розпочало через свої газети (друкується їх мільйони денно) дуже завзяту агітацію за тим, щоби наново отворити границі Америки і впустити туди 10 мільйонів білих людей та поселити їх головно на фармах.

То видавництво запевняє, що через те заселилися міліони моргів пустої землі, можна пустити всі фабрики в рух і дати працю безробітним та буде кому продати великі запаси збіжжа, що його нагромадила Америка.

Президент Рузвельт — кажуть — прихильний тому задумови.

Агітація згаданих газет настільки оправдана, що хоч є понад 10 мільйонів безробітних в Америці, то вони воліють бідувати в містах як іти на села, або корчувати ліси.

Вони вже звикли жити в місті й тяжко було б ім привикнуті до сільського життя.

Хто в ССР має найбільшу владу, вказують такі числа: Помимо того, що у більшовиків на 1000 мешканців припадає зaledви 11 жидів до недавно вибраних партійних верхівок — на 292 членів партійної егзекутиви ввійшло 40 жидів, на 71 членів центрального виконавчого комітету — 16 жидів, на 70 членів комісії совітської контролі — 13 жидів, на 22 членів ревізійної комісії — 5 жидів; на 61 членів партійного контролюного комітету — 10 жидів.

До тих чисел не треба жадних пояснень, вони говорять самі за себе.

В Австрії настав уже спокій. На дніях соціалісти убили залізничника, який за 5000 шилінгів під час недавньої домової війни — видав австрійській поліції їхнього посла і провідника Валіша, якого розстріляли.

Ходять також чутки, що Австрія злучиться з Мадярщиною і на спільнім престолі засяде Оттон Габсбург, внук «найяснішого цісаря» — Франца Йосифа. На таку злуку годиться Франція, щоби тільки Австрія не получилася з Німеччиною. Італія є за тим, щоби до такої злуки не дійшло.

За Оттоном дуже тягне найсильніша військова організація у Австрії — Гаймвера.

Між Польщею і Німеччиною дійшло до господарського порозуміння. З Польщі можна буде свободно вивозити до Німеччини худобу,

дріб, масло, яйця, а навпаки з Німеччиною до Польщі — привозити всякі машини, медицину, шкляні вироби тощо.

З тої умови слід сподіватися деякого підвищення цін на те, що ми газдове маємо на продаж.

Литовці зачали переслідувати поляків, що живуть в границях литовської держави, а саме замикають їм школи, учителів арештують, розвязують польські організації та недавно напали на редакцію польської газети в Ковні (столиця Литви). Все пішло від того, що в Польщі заарештовано кілька надцять визначних литовських діячів на Віленщині.

В загалі між литовцями і поляками є велика ненависть за Вильнюс. Литовці кажуть, що повинно до них належати, а поляки, що ні. (Віленщину прилучив після світогоди на Віленщині.

вої війни до Польщі, польський генерал Желіговський).

Новий кооперативний закон ухвалив недавно польський сойм. На підставі того закону можуть здати великих змін в великій українській кооперації, бо закон надає міністрови право іменування ревізорів і затверджування ревізійних союзів. Більші також будуть труднощі в оснуванню нової кооперації. В обороні нашої кооперації дуже розумно промовляв український посол Остап Луцький.

Для нас цікаво, до якого рев. Союзу прилучать українські кооперації на Лемківщині, бо мають також створити нові рев. союзи.

—о—

Живе, хоч серце йому не беться. В Ліондоні (Англія) одному лікареви вже 8 літ не беться серце. Проте чується здоровий і може працювати. Серце йому так задубіло не від любові, тільки від ревматизму, на який хорував.

В здоровій хаті --- здорована челядь.

Возять в зимі дерево з лісів, тещуть протісся на хату. З весною начинають будувати хати, господарські забудування. Будівля росте скоро, робота йде складно. Як стоять вже під вінком хата, припинає майстер до крокви (затилка, щита) віху, (на долах зовуть „вільху“) запивають (юшкою зі сушених овочів!) маруну, беруть мох, набивають між щілинами, заосмотрюють стіни перед зимном, ліплять глиною. Однаке нерозважно роблять, бо два рази роблять! Подаємо тому заввагу для цих, що будуть будувати нові хати, або перетрясати старі — на нові. Ця рада є з досвіду.

По заложенні на підмурівку (бетон — каміння) підвалин, спідків накладається сухий мох (можна використати різні старі папери — бібулу), між кожний слідуючий кусок дерева — протеси, бальки (залежно з якого матеріалу будується), щоби були ущільнені всі замки в углах, тиблі, канюки, вирізи, заглиблення. В міру доставлювання дальших бальок, натискає тягар верхніх дерев на спідні, стіни осідають, прасують мох. Тепло є в хаті, як в скрині, заліпи не відлітають (слід мішати глину з кінськими яблоками — відпадом!).

Так само треба подбати про належне осмотрення мохом (ще раз кажемо сухим, бо від мокрого любить кидатися пліснью, вогкість — найгірша зараза, яку трудуно викорінити — гриб!) — обвідок (фурин), дверей, вікон.

Отвори на вікна лишати великі, високі, двері робити щонайменше двометрові. Сонце буде царити в хаті, буде чисто, здорово, мило — привітно мешкати в такій хаті.

В темній хаті виводяться сотки, тисячі мух — овадів, які дошкають докучливо цілій рідні. Перестати вже раз будувати хату разом зі стайнію.

Англійці продумують над способом, щоби будувати такі хати, які можна би обертати на рухомій підставі за ходою сонця — хочуть мати сонячне світло — лучі цілій день в своєму мешканні. Ми уткаємо чомусь, боймось того сонця, — сонце — наше життя! Дбаймо про здоровий воздух в хаті, горнім сонце, як найбільше світла до „хиж“, де здоровля, там охота і сила до праці!

Рідкий випадок.

В повіті дзісенськім на Віленщині заможний господар Адамович продав весь свій ґрунт і господарство, а гроши роздав найбіднішим. Тепер ходить від села до села і збирає милостиню, которую відтак роздає ще біднішим від себе. Йому ніхто не відмовляє датку і через те має він змогу помогти неодному в біді, яка тепер є в тих околицях.

Свідомість шкідливості алкогольного є первісним засобом боротьби проти нього. »Відродження«.

Як вестися між людьми?

Про одіння (Важне для дівчат).

Найкраще ходити в народнім одягу, отже в нас у горах в гуноці, друшляку, халошнях, керпцях, а жіночтво — в оплічати, горсеті, чіпку, стародавнім кабаті і т. д. То є наша стародавня ноша, так ходили наші предки, того й ми маємо триматися. Німецькі, данські, шкотські (у Англії), грецькі селянини мають свій окремий стрій, якого не покидають — чому жби ми мали те робити?

В одягу, головно дівчата повинні дбати про скромність, то значить не убиратися аж занадто „понад шитких“, лише та звичайно як усі. По перше така пересада коштує, а по друге з порядної нераз дівчини робиться „парадниця“, на яку зараз криво позирають. Правдивою парадницею є та дівчина, яка хоче **розумом** парадувати, читає газети і книжки, але парадуватися лахами то хтонебудь потрафить. Ідіть до німецької селянки, вона вам дуже в мірку вбрала, зате вміє щонебудь доброго зварити та у неї в хаті мусить бути хоч одна газета!

О, то є парадниця! Коби то наші такі були! При вишивках і баснунках треба так краски добирати, щоби зі собою годилися, а не сварилися.

По всіх селах на цілій Лемківщині заводиться також гарний звичай, що хлопці починають носити вишивані сорочки. Такі сорочки є о много країні від лихой тандити, а треба нам знати, що таких вишивок як ті наші, не має жаден народ на цілім світі. Також чужинці не можуть їх нахвалитися й нам дуже позаздростять їх.

Майже на цілій Лемківщині, жінки до праці, головно літом в полі, убираються святочно. Хоч як воно гарно, але сьогодні тяжкі часи, тому шкода нового убрання до праці. Може бути старе, полатане, тільки щоби було чистеньке.

Коли йдемо в гості, десь на друге село, треба вратися святочно. Також до міста не можна вибиратися в найгірших нераз засмарованих і подертих лахах, бо в місті інші порядки й там нізащо мають такого чоловіка. О тім повинні памятати ті, що часто бувають в місті.

Волосся має бути гарно підстрижене і старанно зачесане.

Кожна культурна людина повинна мати все при собі чисту хустинку до носа.

Обув (святочна) повинна також

бути все вичищена разом зі запятаками.

До сільського болота найліпше надаються для дівчат звичайні черевики з холявками, а дорогі мешти, то зовсім марнотравний видаток. В черевиках і довше і відініше ходити, а мешти можна навіть часом в густім болоті згубити.

При одінню триматися такої думки: **Скромно, але чисто і гарно!**

РІЖНЕ И ЦІНАВЕ

Атлантида то був край між Америкою і Європою, який перед тисячами літ запався. Тє місце заляла вода і тепер є тут Атлантический Океан (велике море), через який наші батьки іхали до Америки на заробітки. Старинні Атланти мали дуже високу культуру. Єрештки полишилися в північній Африці.

Вчисили, що всіх мов на світі є **6760**. Люде говорять лише 2796. мовами. Найбільше поширення англійська мова.

В імені німецького народу — від тих слів будуть зачинатися всі судові вироки в Німеччині.

Чи кирилицею, чи латинкою, писати застосовляються над тим більшовики у своїх газетах. Як відомо московські більшовики, як тільки запанували в Росії, закинули етимологію і перейшли на фонетику. А тепер навіть хотять перейти на латинські букви (такі, як французькі, англійські, польські).

А в нас в горах на Лемківщині у декотрих селах трафляються такі відсталі від світа люди, що ще спорять чи писати фонетикою, чи етимологією. Деякі є навіть такі загорілі, що далиби собі горло підрізати за »твердий знак«. Тимчасом то є вже непотрібний пережиток.

Тих що є за етимологією запитаемо, чи воліли би орати старосвітським деревляним плугом, чи новітнім, залізним? Таким старинним деревляним плугом є етимологія, фонетика, то легка й удосконалена правопись. Приняли її від українців навіть москалі, бо переконалися, що є легша і ліпша.

Затріски, яких уживаемо замість гузиків, винайшов німець Осип Мерц, який недавно помер у Відні. Його винахід використали хитрі а-

мериканські фабриканти з якими безумішно процесувався. Мерц умер у нужді.

Пасічмо яловець

На горбках, узбіччях, верхах наших гір є багато клаптиків поля невикористаного. Пасуть там вівці, ялівник-молодняк, скрізь повно моху сторчиків, папороті. Царить тут яловець — терня. Не знає багато господарів, як взятися до праці, як чистити поле. Вистане поїхати, як стопиться сніг, відмерзне земля та начати роботу. Омотати ланцюгом яловець, припрягти слухняного коня, в'йокнути, вириваються — торочать корінчики, щезає непотрібняк. Вихісувати, очистити довші ялівці на огорожу; терня, глоги — хабазя спалити на полі, буде штучний погній. Визбирати відтак каміння, з'орати посіяти гречку, овес. Одначе краще та більш хосенно буде, якщо з'орено мілко, припокладаємо мох, смичку, різні буйні трави, які росли від віків, розкладалися — гнили, справляли, збагачували дотепер верхи наших гір і ми не мали з цього користі.

По живах відвернути поклад, заскородити, вирівняти доли, яруги, щоби родило викорчуване поле. Добре буде також переорати (гакувати), виборонувати та виорати складні загони. Якщо потрясемо легко обірником, або штучним погнійом вродиться гарне жито, в житницьку команія (конюшина), відтак лен, гречка, бульба.

Тому треба все подумати над способами хосенної господарки, навчитися чергувати насіння збіжжя, перестати сіяти оден — цей самий рід збіжжя, одне тому, що немає збуту — попиту, друге, що не доживає себе село, бо немає з чого зладити вартісної страви (може й не знає!); тому брак охоти та сили до праці.

Треба скінчити зі старинними звичками збіжево — толокового триріччя, (коли по кожних двох роках збіжевих посівів мусів прийти рік толоки, („вправлялося поле“)).

Ніде правди діти сіяли овес певне від початків світа — тому є все брак хліба.

Геть, з несвідомостю! Нове начаймо господарське життя!

(Дальше буде)

Редакція відповідає.

Вл. С. Ковалчик Канада. Часопис шлемо. Просимо приєднати нам передплатників. Щиро здоровимо.

Вл. В. О-кий. Дякуємо за листа. Пологоджено як слід. Просимо незабувати о нас. Шлемо привіт.

Вл. В. Мандз. Тернопіль. Часопис шлемо, гроші не одержали, просимо прислати посвідку — будемо рекламиувати.

Церковні дзвони

Доставляють
Ліярні дзвонів

Братів Фельчинських
у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартисти споюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те переплювати дзвони зайво.

Осторога!

Остерігаємо перед агентами якоїсь жидівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які волочаться по селах та ярмарках і подаючи себе за наших віддоручників, напихають людям останню танітту.

Ми як ніколи так і тепер не послуговуємось агентами в тій надії, що хто забажає добого товару, довідається про нас з українських часописів, а жидівського агента з його дзвонами відправить до найближчої божниці.

Дописі

»Обніміться, брати мої,
Молю вас, благаю!«

Так писав наш найбільший поет, Тарас Шевченко і накликав усіх братів Українців до згоди, єдності, братерства і любові. Тимчасом не так воно діється в славнім селі Щавнику. Там горєтка збаламучених людей за намовою тих, що не бажають нашому народові добра, відважується навіть взяти в руки колик на таких самих, як і вони синів одної Матері. А найбільше нас дивує і болить те, що між тими нерозумними шкідниками нашого народу є й потомки славного і хороброго роду Міляничів. Ті бідні збаламучені люди навіть зачіпають по дорозі побожних людей, що вертають з церкви, як то сталося на Трьох Святителів, коли свідомі щавничане вертали з церкви зі Злоцького. В те свято побили ті люди певного Романяка.

Опамятайтесь, люди, застановіться, яку велику шкоду робите своєму селові і цілому нашему Народові. Памятаїте, що де два буються — там третій користає.

Віримо, що несвідомі браття у Щавнику такі підуть до голови по розум і в селі запанує мир, згода і єдність, з чого будемо дуже тішитися та що місто всяких сварок, бійок і незгоди, закипить небаром культурно-освітня праця. Чесні Щавничани! В ім'я добра цілого нашого Народу, забудьте всікі дрібні непорозуміння між собою, а подайте собі руки, щоби спільною лавою боротися з лихом, яке всім нам докучає.

Беріться до книжки, до рідної газети! Кличе вас до того ваш рідний брат.

Свідомий Лемко.

Вільно читати всякі цензуровані часописи

В селі Злоцькім повіті Новий Санч є від кількох літ учителькою п. Крамковська, яка в останніх часах зачала безоглядну боротьбу з найкращим дітічним часописом — »Дзвіночком«, який в селі діти дуже люблять читати. Казала собі приносити »Дзвіночок«, заказувала читати. Як найшла в котрої дитини, то відбирала. Діти перестали приносити »Дзвіночок« до школи, а тримають і читають дома.

Минулого тижня та пані закликала до себе ученицю Каську Яценік і дала їй 50 гр., щоби дитина сказала, котрі діти читають »Дзвіночок«. — Дитина сказала, що не знає, тоді учителька казала розвідати точно і їй доцести, а за те обіцяла дати ще 5 зл. — Дівчинка розповіла все дома родичам, які казали віддати учительці 50 гр., а самі внесли зажалення на учительку до вищих шкільних властей.

Лемко.

Від Редакції. Дітічний часопис »Дзвіночок« вільно передплачувати і читати, бо він переходить через цензуру, але якщо учитель не дозволяє, не приносити до школи.

ПОСМІЙМЕСЯ КУСЬОК

Мода.

Ксеня була в місті на службі. Бачила панночок повибраних в різномірні сатинові воалінові суконки.

Плаче і нарікає: Ой Боже, Боже! toti панки ходять в ріжких посатинах, варгати-нах... а я мушу ходити в конішних сорочках. Ой, та ой!

Показав ціпи.

Мазур до наймита: Пудь гаф до шопи, мвуціць зито.

Наймит: Вей, вей, та ищи коби што. Та-кий єм слаб, што ледви лем на ногах стою.

Мазур: Пся паро, везь пулторакійкі, зито так се пікне пусци, що но тса цепи показаць!

Пішов наймит, узяв ціпи, став за дверима та показує житові ціпи. Вернув за хвилину і каже: Якожи дивної тото-сесе-ноно ваше жито. Показую, лем показую йому ціпи, а воно ани руш, ани капку не хочеться молотити.

Суддя: Чому підсміхаєтесь так?

Волоцюга: А, бо я маю радість, світлив суде, що ми ся зас всі так здорові здібали!

Хитрий прошак жебрас:

Далисьте паноньку за очі, бо ж я не довиджу. А тепер дайте ищи за ногу, сами видите, що я двоякій інвалід.

На паску Гуцульщині!

Наши брати-гуцули, ця прегарна вітка українського народу, переживає тяжкий переднівок. Як відомо з других наших часописів, започаткувала »Народня Справа« акцію добровільних, непубличних пожертв в збіжжу і інших продуктах на — »Паску Гуцульщині«.

Зазначуємо, що пожертви мають бути тільки добровільні і тільки «є-публичні», значиться, що по селі від хати до хати не треба ходити. Не треба творити ні скликувати окремих зборів ні нарад. Жертви можуть бути тільки приватні. Хто що може скільки сила, сам від себе, дає в натурі, зерно, яйце, найліпше до кооперативи, продає по можливістю як найліпші ціні та пересилає ці гроші — на адресу Кооперативний Банк »Покутський Союз в Коломиї«, переказом або чеком на конто ч. 153.492. Найліпше булоби, як би всі зложили жертви на руки одного і він продути продававби, а готівку виславби на ту адресу. Ще раз зазначуємо та кличмо тільки до приватних жертв, дозволених законом. Віримо, що всі поможете братам-гуцулам, бо як повідає наша приповідка: »громада по нитці—бідному сорочку«. Тому сміло, скоро і широко жертвуйте, хто що може, свідомі Лемки, щоби та жертва ще перед Великоднем дійшла до рук бідного брата-гуцула.

Редакція »Нашого Лемка«.

БЕЗ ЦИКОРІЇ

„ЛУНА“

КАВА НЕСМАЧНА!

Купуйте український виріб
»Суспільного Промислу«.

Львів — Богданівка.

Платили у Львові, дія 10 III. 1934.
ГРОШІ.

1 долар ам.	5·28 —
1 „ канад.	5·19
1 мільрейс браз.	0·50
100 чеських корон	21·00 —
100 фр. франків	34·90 35·—
1 нім. марка	2·09
ЗБІЖКА (за 100 кг.)	

Овес	7·75
Ячмінь	10·50
Жито	14·75
Пшениця	19·—

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка мас 3 шпальти — за 1 мм. на 1-му шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..